

VĚSTNÍK

SOKOL

SYDNEY
AUSTRALIE.

Vysoké Tatry

Byt k pronájmu 2 ložnice 4 lidi.

Krásne Tatranské prostredí.
Možnost ubytování na krátkou
anebo delší dobu od ŘÍJNA 2003.

Plně zařízena.

Blizší informace prosim volejte
Drahuše Cooper 0418 452 502
Maria Collaková Contact na Slovensku
421 903 206 263

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

SOKOL SYDNEY LIMITED

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086
ACN 000 378 736 www.sokolsydney.com

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE HEARD
ON 02 9452 5617

Číslo 6   Ročník LI   Prosinec 2003
Number 6   Volume LI   December 2003
Print Post Approved PP 239732-00003

NA LEMU SILNIC

Jaroslav Seifert   15.IX.1937

Na klín jen čapku, růži na kabát,
Tak vyjde z brány, ale růže jiné
Žárlí dnes na tu, jež s ním půjde spát
A vůní vadnouc, na srdci mu zhyne.

Na lemu silnic stojí cestáři
V půl písně ustal náhle kolovrátek
U hromad šterku. Jednu na tváři
A v druhé ruce kostkovaný šátek.

Ať pláčou ženy v koutku kuchyně
Nad svými hrnky, ale copak muži!
Už jede mrtvý. Čapku na klíně
A na svém srdci polozvadlou růži.

Kvěтина lásky, míval ji tak rád,
když chodil k hrobu, když se vracel domů,
Ten moudrý vládce žezlem růže vlád',
ve chvíli smrti z ruky vypadlo mu.

(Toto je další báseň ze sbírky Osm dní stvořená stále rozlitosněným Jaroslavem Seifertem k uctění památky velkého zesnulého. Věru to tehdy bylo tak - cestu pietně se pohybujícího vláčku lemovaly z Prahy až do Lán davy prostých českých lidí a nebylo suchého oka. V Masarykovi viděli lidé svého, opravdu svého presidenta, svého Osoboditele, muže vyšlého z nich samých v malém domku na Moravském Slovácku. I Seifert sám byl člověkem prostým a jako prostý Čech vyzpíval bol nad skolem neokázalého českého hrdiny celého národa. Stranickou příslušnost tehdy Jaroslav Seifert dovedl položit na nižší místo škály svých citů.)

OBSAH

<i>Od starosty a pokladníka.</i>	6
<i>Silvestr</i>	7,10
<i>Česká hymna</i>	8
<i>Slovo úvodem</i>	9
<i>Mikuláš</i>	11
<i>Dopisy čtenářů</i>	12
<i>Kino Ponrepo</i>	14
<i>Česká mise</i>	15
<i>Co nového v Čechách</i>	16
<i>28.říjen</i>	17
<i>Australské postřehy)</i>	20
<i>Výstava Pavla Bucka</i>	21
<i>Šlépěje</i>	22
<i>Případ Honzy Wagnera</i>	23
<i>Perly a perličky</i>	25
<i>Z tajů krás české řeči</i>	28
<i>Přistěhovalectví Čechů</i>	29
<i>Vandrování exulantovo</i>	30
<i>E E Kisch v Australii</i>	33
<i>Global warming</i>	34
<i>Kniha česká a slov. otázka</i>	36

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola
Sydney.
Obsah publikovaných
článků nemusí být totožný
s názory redakce.
Vyhraujeme si právo
články upravit.
Telefon redakce:
02 9528 7928

Email:
jardaz@ozemail.com.au
Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:
7.1.04

(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)

Z pera starosty.

Rád bych se v tomto čísle zamyslel nad tím, jaký spolek Sokol je a jaký by měl být a co se od této organizace očekává. Za poslední čas jsem slyšel a četl mnoho názorů na sokolskou práci nejen tady u nás ale i v České republice. Já se přikláním k názoru, že vzhledem k dnešním podmínkám a naší situaci bychom neměli nutit lidi do provozování tradičních sokolských aktivit, o které dnes mnozí nejeví zájem, ale musíme se snažit jim nabídnout to o co žádají. K tomu je zapotřebí určitých změn a porozumění z řad členů výboru a členstva.

Dnešní lidé přijdou do Sokola, a budou chodit do Sokola, když tam bude něco, co jinde není a nebo je tam něco, o co mají skutečný zájem. Pokud má Sokol přežít, musí se mnoho věcí zprofesionalizovat, zjednodušit, je nutné dívat se dopředu. Podívat se do kalendáře, kde zjistíme, že se píše se rok 2003 a přestat se ohlížet dozadu. Tak jako vývoj všeho jde dopředu, tak musí jít vývoj této organizace. Já osobně mám zájem na úspěšném chodu Sokola, jsem ochoten v tomto směru pracovat, ale také si uvědomuji, že musím reprezentovat všechny názory členstva.

Rád bych řekl, že letošní rok nebyl tak špatný jak jsem se původně obával vzhledem k vzrůstajícím nákladům a na provoz sokolovny a velice aktuální otázce údržby dnes už stárnoucí budovy a zařízení .

V poslední době jsme měli v Sokole dvě velké akce, Vepřové hody a „35 let down under“. Byl jsem velice potěšen s návštěvností těchto akcí. Většina návštěvníků byla spokojena zejména s kapelou „Bunkers“ z Brisbane. Ale zato distribuce jídel při vepřových hodech byla špatná a pomalá. Rád bych se omluvil těm, kteří byli nespokojeni, vyneseme se tyto nedostatky odstranit. Zároveň bych chtěl poděkovat všem dobrovolným pracovníkům, kteří se na těchto akcích podíleli a věnovali jim svůj volný čas. Srdečný dík. Škoda jen, že těchto pracovníků stále ubývá, což značně ztěžuje přípravu a zajištění kvality služeb které se snažíme poskytnout.

Nezadržitelně se nám blíží vánoce a jako každoročně bude Sokol pořádat dětskou mikulášskou nadílku. Na rozloučení se starým rokem Vás zveme na Silvestrovskou zábavu.

Na závěr bych chtěl poděkovat všem členům výboru za letošní obětavou práci při zajišťování sokolských akcí. A dále přeji všem členům Sokola. a čtenářům Věstníku šťastné a veselé vánoce a hodně štěstí a zdraví do nového roku 2004 .

Jarda Krejčík.

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Mnoho díky všem dárcům. Jsem na vás hrdý a doufám, že budete takto pokračovat a tím podporovat naši snahu stále něco zlepšovat.

Moc rád bych byl hrdý i na těch 40 členů, kteří ještě nezaplatili příspěvky na rok 2003 které měly být zaplacené do 30/1/2003.

Nemládne ani my, ani sokolský Národní dům. Abychom udrželi krok s rostoucími náklady, výbor se rozhodl po mnoha letech zvýšit členské příspěvky na \$25 ročně.

Přál bych si, aby příspěvky na rok 2004 byly všechny zaplacené do 30/1/2004, podle nynějších pravidel. Neradi bychom členy vyškrtávali, ale je to bohužel naší povinností.

Pro samozvané kritiky nového vedení a věčné kritiky Sokola mám nepříjemnou zprávu. Čistý zisk za 3 měsíce od 1.7. do 30.9.2003 byl \$8,144, ve srovnání s čistým ziskem za celý rok 1.1. do 31.12.2002 \$5,634. Naši krajané neradi chválí, tak se chlubíme sami.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1/9/2003 do 31/10/200-3:

Anonymně SB	20	Klika O Dr	30	Sheldon E	20
Anonymně MH	15	Křivánková J Dr	50	Šindler B	25
Berntsen E	20	Krosláková E	25	Sopko R & B	10
Bartoš M	10	Leznar M	20	Sosnovec V	70
Břicháček R	10	Lund M	20	Smeták V	35
Bureš O	20	Machart J Dr	20	Špelina P & M	20
Castle S	20	Merényi R	40	Šťastná E & E	10
Craney-Metzler A	50	Mucha L	10	Steklá I	40
Davis M	80	Novák J	15	Suldovský V & M	30
Davídek S	20	Nový J & H	50	Swindells M	60
Dvorský J	25	Rada A	50	Toltin M	10
Fillová E	20	Rajnoch R & Z	10	Trefný J	25
Franc P & M	120	Rider	20	Vickers M	200
Gregor E	30	Šámalová M	10	Wilson & Martinů	10

Prosím vystavte všechny platby na „Sokol Sydney“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: M Moravec, P O Box 19, CROYDON PARK NSW 2133. Stvrzenky budou přiloženy k příštím Věstníkům.

Miroslav Moravec

SOKOLSKÝ SILVESTR 2003

Vážení členové a přátelé Sokola Sydney!

Abychom až do konce tohoto roku pokračovali v úspěšném pořadu našich zábav jako byly Vepřové hody v srpnu a „35 let“ oslav v září, tak i nyní se budeme velice snažit stejně úspěšně zakončit rok 2003 - Silvestrem v Sokolovně ve středu 31.12.

Z pozvánky na straně 10 vidíte „malou změnu“ oproti minulosti: tentokrát Vám nabízíme kompletní „package“ za \$55.00 na osobu, který kryje vstupné, teplý a studený bufet k večeři a půlnoční šampus - připitek na Nový rok 2004. Je nutné včasné a hlavně závazně nám oznámit rezervace. Prosíme Vás, udělejte to co nejdříve, je to velice důležité aby naše snaha nepřišla nazmar. Úspěšný, radostný a veselý Silvestr 2003 v Sokolovně závisí na nás všech a hlavně na Vás, kdo plánujete přijít a oslavit ho v kruhu přátel a kamarádů v příjemném prostředí oblíbené hudby a tance.

Víme, že poslední tři Silvestry v Sokolovně více méně pokulhávaly a tak pevně doufáme, že tento rok připravovaný Silvestr nám všem opět přinese očekávané pobavení, veselí a spokojenost. Kvalita bufetu, výběr hudby, oblíbené zákusky a sladkosti, české pivo, bohatý výběr nápojů v baru a přátelské prostředí uspokojí jak ty „mladé“ tak ty „starší a rozvážnější“, kteří už pamatují nějaký ten Silvestr v Sokole...

Tak tedy prosíme Vás: včasné a hlavně závazné rezervace nejdéle do 22.12. večer!!! Volejte laskavě po šesté hodině večer: Jarda Krejčík - 8812 5875, Mirek Farský - 9476 2784, Petr Brčák - 9988 4887

Děkujeme a těšíme se na Vás na Silvestra 2003 od 18.00 hodin v Sokolovně, 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, tel. 9452 5617.

Srdečné přání Sokola Sydney všem čtenářům

Radostné
Vánoce a šťastný
nový rok

ČESKÁ HYMNA

Až budete poslouchat při šampionátech hymny národů, zjistíte, že mnohé z nich mají pochodový charakter. Hymna se pochoduje a někdy způsobem, který nahání husí kůži. Všimněte si jak se transponovala v podstatě nádherná Haydnova melodie přes „Zachovej nám Hospodine“ až po „Deutschland, Deutschland über Alles“.

Jak vznikla Česká hymna a co je pro ni charakteristické?

Při naší hymně se nepochoduje. Ta, jak víte, byla původně písní slepého houslisty z Fidlovačky; písní, kterou si naši lidé bez jakékoli ambice povýšili postupně na národní hymnu. Měli zde v podstatě k dispozici dva chorály - svatováclavský a husitský „Ktož sů Boží bojovníci“. V povědomí české společnosti vždycky existovaly, ale pro tu zvláštní chvíli, v té uvolněné slavnostnosti se do popředí dostala tato píseň - Kde domov můj. A stala se v roce 1918, po utvoření Republiky, státní hymnou. Když se zamyslíte nad textem této písně, která nikam nepochoduje, neexpanduje, uvědomíte si, že se v ní zpívá o tom, že u nás je hezky. Nic víc a nic míň. To je přece úžasná výpověď o národě.

PŘIJĎTE A OSLAVTE

SILVESTR 2003

V SOKOLOVNĚ

ZAČÁTEK V 7:30 PM

HAPPY
NEW
YEAR
2004

Nabízíme Vám:

- Živou hudbu již od 7:30 do 1:30
- Studený a teplý buffet po celý večer /od 6 pm/
- Půlnoční šampaňské na přivítání roku 2004
- Široký výběr nápojů z našeho baru
- Disco pro vytrvalé od 1:30 am
- Bohatou Tombolu - první cena je DVD player

Cena \$55
na osobu zahrnuje:

- vstupné
- buffet
- půlnoční šampaňské

Populární směs skladeb k tanci
a poslechu hraje skupina

**Project
Evergreen**

**zpívají: Mirka Špelinová
a host Vojta Čína**

DŮLEŽITÉ: Prosíme o ZÁVAZNÉ a včasné rezervace míst a objednávku oblíbených
zámků nejpozději do pondělí 22.12. večer

Rezervace: Jarda Krejčík - 8812 5875, Petr Brčák - 9988 4887, Mirek Farský - 9476 2784

SOKOL SYDNEY VÁS ŽE
na
odpoledne pro děti:
s Mikulášem (a čertem)

neděle 7.12. od 12.00 hod.
v SOKOLOVNE
16 GRATTAN CRES., FRENCHS FOREST
TEL: 9452 5617 • 2086 •

LEHKÝ OBĚD, OBČERSTVENÍ A ZÁKUSKY OD 12.00H.

RODICE, PROSÍME VÁS PŘEDEJIT ZKLAMÁNÍ
VÁSICH DĚTÍ, JE NUTNÉ VČAS A PŘEDEM
ZAMLUVIT JÍDLA, ZÁKUSKY A HLAVNĚ POČET,
DĚTÍ ABY MĚL MIKULÁŠ DOSTATEK NADÍLEK!

REZERVACE (PO 6. VEČER.)
NEJDELE DO 3.12. VEČER

JARDA KREJČÍK • 8812 5875 •
PETR ČERMÁK • 9981 4765 •

Program:

- 12:00 – 1:45 Loutková dílna Lenky Muchové
- 2:00 Záhájení Mikulášské starostou Sokola
- 2:05 – 3:00 Hry a soutěže, dětská disco
- 3:00 – 3:15 Pásli ovce Valaši – Divadélko
- 3:15 – 3:30 Vánoční příběh (p.fr. Jaroslav Šimek)
- 3:30 – 4:00 Nácvič koled
- 4:00 Přivítání Mikuláše
- 4:00 – 4:45 Mikulášská nadílka
- 5:00 Konec

Dopisy čtenářů

Chci poděkovat za pěkně udělaný inzerát, i když jsem zapomenula napsat, že je to v Tatranskej Lomnici.

Byla jsem mile překvapena, když jsem dostala telefonát ze Sydney, jako ohlas na můj inzerát - že prý je jenom jedna Drahuše a moje telefonní číslo dalo mému známému, o kterém jsem neslyšela skoro 15 let, podnět mi zavolat. Tak vidíte, Věstník mě dal dohromady také se známým, o kterém jsem moc nevěděla.

Je to jako s autem. Dostala jsem k narozeninám značku DRAHA 1 a tak hodní lidé, kteří mě znají mi nechávají odkazy za stěračema, anebo zatroubí a zamávají - je to dobrý druh communication jak je vidět...

Ještě jednou moc a moc děkuju za inzerát - už sama se těším zase na pobyt v Tatrách. Pomáhá mi léčit také moje astma - a to znamená, že se zpíváním to také už není to co bylo - už jenom tak kolem sporáku v kuchyni. Hodně zdaru SOKOLÍCI.

Drahuše Cooper Perth

Milý Vestník, obraciam sa na teba ako tvoja dlhoročná odberateľka a čitateľka, ako členka Sokola a jeho, prinajmenšom, dvadsať ročná navštevatelka.

Pri čítaní posledného čísla *Vestníka* ma nepříjemne prekvapilo, dokonca dva krát v jednom čísle, čosi, čo mi stále sedí na mysli, ako žaba na prameni. Rozhodla som sa, že teda radšej o tom niekoľko slov napíšem. Ale naozaj len v dobrom!

V príspevku *"Máme nového strážce smíru"* na strane 10 autor opisuje návštevnosť Sokola počas zabijačkovej zábavy a v článku *"Že života Sokolů a Sokolíků"* na strane 17 dianie Sokola od jeho vzniku až dodnes.

V prvom článku sa pisateľ vyjadril, že počas zabijačkovej zábavy Sokolovna bzučala *"Čechy a Moravany z nejrůznějších koutů naší domoviny"*. V mnou druhom menovanom článku, autor píše, že *"Odchodem bratrů Slováků byl donucen (Sokol) stát se spolkem jen českým, byť nikoli z vlastní iniciativy."*

Za prvé - je mi nesmierne ľúto, že pisateľovi týchto príspevkov ušlo, že na zabijačkovej zábave Sokolovna bzučala nielen Čechmi a Moravanmi, ale aj nespočetnými Slováckmi.

Za druhé - že Sokolovna sa musela stať spolkom iba českým? A to od kedy? Prosím vás, veď ta *"naša"* Sokolovna bola a je miestom, kde sme sa my *"naši"*, Češi, Moraváci, alebo Slováci, vždy stretávali a sa naďalej stretávame...

Drahí bratia Češi a Moraváci, my Slováci sme boli neviditeľným národom po tisíc rokov na našom vlastnom území. Nebolo by smutné, keby sme sa stali opäť neviditeľnými teraz v Sokole v Austrálii?

Edita Berntsen Sydney

Vážený bratře! Posílám Money Order na příspěvky 2004. Žiju 25 let ve Vancouveru. Jsem nejstarší sokolka Sokola Sydney. Před 2 roky jsem Sokolu Sydney darovala překrásný kroj Mařenky z Prodané nevěsty, který jsem v 52. roce vyšila ze stesku po domově. ... Moc se mi líbí Vaše články ve Věstníku, je to pravda, že čeština velmi upadá doma i venku, když čtu noviny. TGM řekl: „Řeč je obrazem člověka, dbejte však a všude ryzosti jazyka mateřského, užívej z cizích slov jen ta, za která nemáme náhradu.“ Svatopluk Čech napsal báseň: Moc, sláva, bohatství - co ze všeho nám zbylo - naše řeč. ... bylo mi nedávno 90. ...Špatně chodím, ale snažím se a nutím, protože jsem tady sama. Ve Vancouveru je pro emigranty smutno, lidi se neznají,

nescházejí, aby se zahrála hymna a pod. Žádný velikán se tu neslaví, žijem tu jako v cizinecké legii. Pro dnešek se s Vámi loučím s pozdravem NAZDAR
Vaše Olga Miklová - Kanada.

Poznámka redakce: Bohužel kanadský Sokol a bohatý krajanský život je na druhém konci Kanady, v Torontu od Vancouveru vzdáleném tisíce kilometrů

Výňatek z tasmánského „The Advocate“:

„Vyhnalek recovering after smash

Veteran cheese maker Milan Vyhnalek is making progress after a recent car accident... A spokeswoman from the North West Regional Hospital said yesterday Mr Vyhnalek was in a stable condition and progressing well.“

Nezdolatelný bratr Milan nám 7.11.2003 k tomu poslal tuto poznámku přiloženou ke štědrému daru na Věstník:

„Tento týden jsem se vrátil z nemocnice po 4 týdnech, v 78 letech. Usnul jsem za volantem, Mercedes je ve vrakovišti a já na berlích, ale Sokol jsem a Sokol budu. Nazdar Milan.“

Ze srdce přejeme bratru Milanovi brzké a hlavně úplné uzdravení.

=====

Bratr Ray Černý, náš vzdělavatel, knihovník a učitel češtiny měl 8.listopadu 89. narozeniny. Bratr Antonín Hercok měl 80. narozeniny dva týdny před ním a náš hospodář bratr Jenda Jelínek bude mít 77 let v prosinci.

Všem srdečně blahopřejeme.

=====

Byt v centru Prahy k pronájmu.

Tento byt je vhodný pro 1 až 4 osoby, je prostorný (skoro 100 metrů čtverečních), kompletně zrenovovaný a moderně zařízený v absolutním centru Prahy (2 minuty pěšky od Václavského náměstí). Nájemné je od 25 AUD na osobu na noc (minimum 4 noci). Čisté povlečení a ručníky jsou dodány v ceně.

Prosím volejte na číslo 02 9816 2026 pro bližší informace a booking.

KINO PONREPO – SOKOL SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v 15.00 hodin v letní a v 14.00 hodin v zimní sezoně.

**Kino Ponrepo bude mít prázdniny od prosince do ledna.
TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU V ÚNORU 2004.**

Neděle 15/2/2004 v 15.00 hodin:

FILOZOFSKÁ HISTORIE

Režijní debut Otakara Vávry v dlouhometrážním hraném filmu podle známé novely Aloise Jiráska o studentských bouřích v roce 1848.

Hrají Jan Pivec, Ladislav Boháč, Vladimír Hlavatý, Stanislav Neuman, Helena Friedlová, Jindřich Plachta.

Natočeno v roce 1937.

Neděle 21/3/2004 v 15.00 hodin:

Z PEKLA ŠTĚSTÍ

Klasická česká filmová pohádka podle literární předlohy Jana Drdy „Český Honza“. Hrají Michaela Kuklová, Miroslav Šimůnek, Daniel Hůlka. Režie Zdeněk Troška.

Neděle 18/4/2004 v 14.00 hodin (povšimněte si změny začátku představení):

DĚDEČKEM PROTI SVÉ VŮLI

Veselohra o muži, který si nechce připustit svůj věk, obklopuje se mladými ženami a dokonce svádí přítelkyni svého syna. Nejvíc ho děsí představa, že bude dědečkem.

Hrají Oldřich Nový, Ferenc Futurista, Antonie Nedošínská a jiní. Režie Vladimír Slavinský.

Neděle 16/5/2004 v 14.00 hodin:

ANTON ŠPELEC, OSTROSTŘELEC

Komedie režiséra Martina Friče. Věta „Císař pán je ...“ se stane pro Antona Špelce přímo osudová

Hrají Vlasta Burian, Jaroslav Marvan, Jindřich Plachta.

Neděle 20/6/2004 v 14.00 hodin:

HRÁTKY S ČERTEM

Pohádková komedie plná čertů a čertovin. O princezně a o zbožném poustevníkovi, o strašlivém loupežníkovi a o dobrotivém Pánubohu, především ale o věrné lásce a vysloužilci Martinovi, který se nenaučil bát.

Režie Josef Mach. Výtvarník Josef Lada. Hrají J. Bek, E. Klepáčová, A. Vránová, F. Smolík, J. Vojta, F. Filipovský a jiní.

Česká katolická misie v Sydney a její program.

Česká mše v Albion St. v kostele svatého Františka každou druhou neděli v měsíci v 10 hodin dopoledne. Od nového roku to budou už dvě mše v měsíci a sice ve stejnou dobu v 10 hodin dopoledne a to každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci.

Každou první neděli v měsíci bude mše také v československém Country clubu. Od začátku února budou zde mše vždy v 10.30hodin.

Při českých mších chci polovinu času věnovat anglickému kázání, to proto, aby se mohli bohoslužeb zúčastnit všichni z rodiny i ti kteří česky nerozumí, aby mohla být přítomna celá rodina. Možná, že budou mnozí protestovat, proč do české mše angličtina. Bude se jednat o anglická kázání s českým srdcem.

Stále usilujeme o získání klubovny v centru města pod kostelem sv. Františka v Albion St., kde bychom chtěli vytvořit prostor pro mladé, kteří jsou zde v Sydney v hojném počtu. Někteří začínají chodit na české mše a tak je v kostele stále hezčí atmosféra.

Rád bych zprostředkoval našim mladým ať z Čech, nebo ze Slovenska kontakty s anglicky mluvící mládeží z různých společenství zde v Sydney. Jsou tu veliké možnosti veliká pestrost výběru. Jen tak namátkou: společenství mladých Verbum Dei, dále společenství Emmanuel, pěvecký sbor při St.Marys cathedral, charismatické společenství.

V klubovně pak chceme dále připravovat tzv. Novou evangelisaci ve městě, prostřednictvím různých divadelních her, např. pašiové hry před velikonoce. Prvořadou věcí bude, abychom měli prostory pro scházení, a mohli mít po bohoslužbách prostor k hlubšímu setkání a přiblížení se k sobě navzájem.

Nabízí se mnoho nových možností a je třeba je využít k prospěchu nás všech. Na štědrý den 24.12. 03 bude půlnoční mše svatá v našem už zmíněném kostele ve 22.00 hod. Půl hodiny před začátkem můžeme naslouchat českým koledám. Prosím, aby si každý přinesl svíčku, kterou pak použije při půlnoční mši.

Kontakty na faráře Jaroslava Šimka:

180 Darlinghurst Rd, Darlinghurst NSW 2010, ph/fax: 02 9361 5225,
mob.: 0403 920 727, Email: misiepater@seznam.cz

Těším se na setkání s Vámi a Vaše nové podněty.

Jaroslav Šimek, katolický farář

*****

**SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA
PRO PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET
VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 - 21HODIN.**

**(kromě prázdnin od 15. prosince do 31. ledna)
VOLEJTE BR. RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo BR. PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765**

*****

Co nového doma v Čechách.

V jednom velmi seriózním týdeníku jsem našel nové „jméno České republiky“ – „Špidlaland“, a myslím si, že svědčí o popularitě současného předsedy vlády. Těch nových slov a názvů jsem poznal, v průběhu svého dvoutýdenního pobytu či cestovních dostihů celou řadu. Pro mne byla zbrusu nová, tak třeba když se to někde schyluje ke konfrontaci, tak se to „hrotí“. Odnes to do směsného odpadu řekla má hostitelka a já jsem tiše odnesl pytlík do přízemí, vyšel ven a už vidím ten vozík na odpadky a na něm nápis, přišlo mi to směšné, „směsný odpad“. V Brně jsem zase poprvé vstoupil do „zlevněnky“, měly tam hyperlevné ceny a hlavně cenové hity. Třeba takový magnetický rotoped, který stál Kč 8990.- je jako cenový hit k mání za pouhých Kč 4990.-. Pokud by se Vám to zdálo moc peněz, zkuste HIS SLAX, které stály Kč 999.-, dnes už pouhých Kč 399.-, to je ale opravdový cenový hit. Další nová

Ocelový stisk – český předseda vlády Vladimír Špidla vítá návštěvníka – robota za potlesku japonského lídra Junichira Koizumiho

slova jsem sice neslyšel, ale našel jsem je v novinách. Tak třeba jsem četl v The Prague Tribune, že pan Hradílek vidí budoucnost v outsourcingu. Jinde zase jak je důležitý e-learning, což bylo dále vysvětleno jako elektronické vzdělávání. A tak jsem už v prvních dnech mé návštěvy pochopil jak je pro krajana důležité žít v anglofonní zemi. My Čechoaustraláné se v Praze domluvíme i za dvacet let, jiná věc ovšem bude kolik asi dostaneme za ten náš ózý dolar těch jūr či eur?

Tím se dostáváme do trochu odlišné problematiky. Za půl roku bude Česko součástí, vlastně malou součástí Evropské unie. Mnoho lidí očekává budoucnost dost skepticky

a s obavami. Ti, co si kladou otázku „*Jak já se budu mít v EU*“ jsou optimističtí, ti *co se ptají „Jak my se budeme mít v EU“* jsou spíše pesimisté. Lidé začínají vtipkovat a dělají si legraci z evropských hygienických předpisů a kontrol, ale všichni vědí, že prvního máje 2004 bude po legraci. Guláš a svíčkovou si budeme dělat jenom doma říkají návštěvníci pražských hospod. Tady je budou muset po třech hodinách vyhodit, tak jak to už dnes dělají v Německu a když někdo dostane chuť na pěkně uleželý gulášek jede do Čech, ne že je to levné, ale že ten guláš je správně uleželý. Co je ale důležité? 90%ům Evropanů je to úplně jedno, to jsou ta nová měřítka. A všeho do času. Za půl roku budou jezdit na guláš Maďari do Rumunska a možná Rakušané do Chorvatska. A Češi, no někteří si ten guláš opravdu udělají doma, pozvou i kamarády. Ti, co ale mají málo času, a těch není málo, ti si skočí do Mekáče na hamburgera, tak jako tady, to je asi ta globalizace. Zapíjí to „kolou“, protože řídí auto. Prostě z Mekáče meďákem k bosovi na brífing.

V českém tisku, zejména v denním tisku, mne překvapily rozsáhlé úvahy k 65-tému výročí podepsání Mnichovského diktátu. Byly tam i citáty Nevilla

Chamberlaina, třeba z dopisu, který poslal Adolfu Hitlerovi 28. září, dva dny před konferencí v Mnichově; napsal „Vše podstatné můžete dostat bez války a bez odkladu“. Taková byla tenkrát slova premiéra říše, nad níž slunce nikdy nezapadlo! Zajímavý článek přinesl deník Mladá fronta-Dnes, který uvedl, že podle německých historiků první oběti záboru českého pohraničí byli Němci. Hned po vstupu nacistů gestapo zatklo a uvěznilo 20.000 lidí, převážně sociálních demokratů, komunistů a katolických kněží. Z nich bylo 7 až 8 tisíc odvečeno do koncentračních táborů. Hned další den začali sbírat Židy.

Jen bych chtěl dodat, co nebylo v novinách, jak byl postižen Sokol. V zabraném pohraničí zůstalo 120 sokoloven, 232 cvičišť, 53 biografů, 3 horské chaty a zaniklo 455 jednot, v maďarském záboru zaniklo 49 jednot a zabrány byly 3 sokolovny a 12 cvičišť.

A teď ty radostnější věci. V Čechách i na Moravě panovalo koncem září krásné, vlastně ještě letní počasí. Povšiml jsem si, že jen za rok od ničivé povodně v Praze těžko najdete nějaké stopy po velké vodě. Jen modrá čára na nábrežní zdi u Karlova mostu a pak ty bourané domy v Karlíně a na Florenci. Právě ten týden, kdy jsem byl v Praze znovu otevřeli Pinkasovu synagogu, kde je nyní muzeum. Ještě ale není dokončena ta zeď se jmény 77,000 Židů z Čech a Moravy, umučených nacisty. Stará Praha je stále krásná a snad i krásnější, nikdy jsem ji neviděl tak vzorně udržovanou a upravenou. I ty parky a ulice jsou nějak čistší. Zdá se mi, že i magistrát to vede dobře. Tak na příklad, když se vydáte na Malou stranu a vystoupíte na stanici Malostranská na Klárově, odkud jste dříve mohli jít jen ulicí Valdštejnskou na Malostranské náměstí, dnes se můžete vydat ke Karlovu mostu ulicí U lužického semináře. Nezapomeňte se zastavit v objektu bývalé Hergetovy cihelny – dnes souboru restaurací, kavárny a pivnice, přímo nad Vltavou. Je to vše narafičeno na turisty, krámky se suvenýry v přízemí, zahradní restaurace, ale bude se Vám to líbit, má to „genius loci“.

No a nová Praha a třeba i Brno, tam jdou věci trochu pomaleji, stále ještě cítíte ta socialistická sídliště, ty králikárny, jak je nazval Václav Havel. Ale tu a tam už vidíte nástavby s mansardovými střechami a také apártmant bloky, každý jiný. Jen ty ceny těch bytů se zdají být dosti přemrštěné. Ve dvou třetinách prý žijí ti, co si to koupili, jedna třetina jde na pronájem. Praha ale dostane novou „landmark“ ve Vysočanech, kde dokončují stavbu sportovní haly „SAZKA ARÉNA“, která bude po provozní stránce světová špička, kde bude možné za čtyři hodiny předělat atletickou halu na hokejový stadión Navíc to bude architektonický bonbónek, který úplně změní tuto oblast Prahy.

A na závěr ještě jednu zprávu o tom jak to bude od 1.5.2004, až budou Čechy v Evropské unii. Australský občan už nebude potřebovat vízum, a nebude se musit hlásit, že už je tam a kdeže bydlí. Zato český občan, vlastně Evropan, bude potřebovat do Austrálie vízum, tak to rozhodli „Ti bruselští páni“. Tak to začíná hezky, že!

Jarda Zahrádka

28. ŘÍJEN.

Letošní oslavy 85. výročí vyhlášení samostatného československého státu, uspořádané generálním konzulátem v Sydney dne 28. 10. v prostorách NSW Parlamentu se na pozvání generálního konzula Ing J. Dolečka zúčastnila velká řada hostů z řad čs. komunity a diplomatického sboru. Důstojný průběh oslavy doplnil proslov generálního konzula České republiky a člena státní vlády Johna Aquiliny. Z projevu Ing. Dolečka uvádíme:

Honourable John Aquilina, Speaker of the Parliament of New South Wales, Mr. Peter King and Mr. Andrew Frazer - Honourable Members of Parliament, Mr. Philip Green - State Director of the Department of Foreign Affairs and Trade, members of the consular corps, distinguished guests, ladies and gentlemen, milí krajané, dámy a pánové,

It is a great privilege for me to be able to address you again on such a formal occasion in this historical setting – the celebration of the Czech National Day - the 85th anniversary of independent Czechoslovakia and also the 10th anniversary of the Czech Republic.

It has become a very pleasant tradition to welcome you here – now for the third time - in the very hospitable premises of Parliament House.

This event once more gives me the opportunity to briefly tell you something more about our country, its relations with Australia and what may be awaiting us in the near future.

But firstly let me tell you what has happened in the Czech Republic since our last National Day celebrations.

Prague and other Czech towns and villages have been recovering from the devastating floods of last August. Partly also thanks to the Czech community here in Australia, which was the biggest donor among our other communities in the world.

At the beginning of February, our former president, Václav Havel left office after serving two terms, and twenty six day later, the new President of the Czech Republic, Václav Klaus, was elected.

In June, in the historically first referendum, the Czech and Moravian people said their YES to joining the European Union. So, almost 14 years after the „Velvet Revolution“, when the slogan “Back to Europe” was first heard in city squares, we are taking the final steps of this journey.

I am now already immensely looking forward to this D Day, Saturday, the 1st of May 2004, when all of you will also be welcome to our big celebrations here in Sydney.

After this historical milestone, the new Europe, with its old-newcomers, will become an even more interesting partner - not only for America, Asia and Africa, but we believe also for Australia.

The Czech Republic is in this old role on the European scene fully committed to continuously improve its relations with Australia as a prospective trading partner. We can say that business ties have been developing much more in the last year. As a small example, Czech export to Australia in the last year has increased by 40 %. As the country in first place for the inflow of foreign investments to Central and Eastern Europe and the sixth country in the world for the greatest increase of foreign investments, the Czech Republic also welcomes Australian investors.

It is not a coincidence that the Australian Parliamentary delegation which visited the Czech Republic this year in its report recommended to reopen the Australian Embassy to the Czech Republic as a leading transition country in Central Europe and so increase Australian trade and investment activity in this region.

On the cultural scene of the cooperation between our countries, I would like to mention that the first exhibition of Aboriginal art in the Czech Republic was recently held in Prague in July and August. This outstanding exhibition - and for many Czechs a very exotic one - paid tribute to the indigenous people of Australia and celebrated their art and creativity in the heart of Europe, thousands of kilometers away from their homeland. I strongly believe that this very successful event was only the beginning of further similar presentations of Australian art and culture to the Czech public.

We of course are trying to do the same. These days you and other visitors of the lobby of the Parliament House can see an exhibition of photographs of the

remarkable UNESCO-listed sites in the Czech Republic, alongside with some of the photos taken of the same places during the flood of last year. While these sites are only a tiny fraction of the many other treasures contained in our quite small country, they, all together with the hundreds of other ancient castles, monasteries or chateaux dotted in an exceptionally picturesque landscape, make up a true chest box of our royal jewels.

Ladies and gentlemen,

In conclusion of my National Day speech please allow me to thank all of you – Czechs, Australians, Members of the Consular Corps and other distinguished guests for coming, because by your very welcome presence here today, you have expressed either your various concrete ties or simply your heartfelt friendship with the Czech Republic and its people.

Thank you. Děkuji.

ŽALOV

Pařížští sokolové a čeští krajané se ve čtvrtek 30. října přišli rozloučit v Guernay sur Marne u Paříže s bratrem Robertem Radou, který starostoval Sokolu Paříž po 17 let, v období 1985-2002.

Bratr Rada se narodil v roce 1927 a členem pařížské jednoty se stal v roce 1952. Stal se správcem "Sokolské louky" v Guernay na Marně. Zasloužil se o zvelebení "Louky" Pod jeho vedením byl vybudován sál, přístřešek na náradí a knihovna s archivem. Byl také členem městské rady v Guernay sur Marne. Do roku 1985 byl jednatelem jednoty. V době jeho starostování byl v Paříži Slet Sokola v zahraničí v roce 1990, kde ho poznala řada členů naší sokolské jednoty. Za svoji obětavou práci v Sokole byl odměněn udělením stříbrné medaile ČOS při sletě v roce 2000. Bratr Robert Rada zemřel 24. října 2003.

Sydneyští sokolové vyjadřují upřímnou soustrast rodině a členům Sokola Paříž.

VENKOVSKÝ RODINNÝ DŮM

CENA 2 600 000 Kč

Tuhaň, Stružinec, 5km od Lomnice n.P., okres Semily

Cihlová budova, dispozičně 4+1, 148m² obytné plochy +7,5 m² lodžie, vybavená kuchyň. U domu hosp. budova s garáží a dílnou, kamenná terasa, krásná zahrada 1,700m². Velmi dobrý stav, ústřední topení, el. rozvod 220/380V, vlastní studna, telefonní linka. Vhodný k trvalému bydlení i k rekreaci (Kozákovský hřeben, prostředí Českého ráje, snadná dostupnost Jizerských hor a Krkonoš). Bez nutných úprav vhodný k okamžitému nastěhování. Možnost financování hypotékou.

Kontakt na prodejce:

Karel Janoušek Jihovýchodní III. 873/31, Praha 4-Spořilov 14100

Tel. 420 224 895 126

Mob. 420 737 235 565

Email: jkcredit@sendme.cz

V Sydney: Eva Krpal 02 9744 1805

AUSTRALSKÉ POSTŘEHY MLADÉ BRŇANKY

Lenka Měšťánková přiletěla do Sydney už skoro před třemi léty. Je to absolventka právnické fakulty Masarykovy University v Brně. Studovala zde zprvu angličtinu, nyní studuje postgraduální kurs na Central Queensland University v Sydney a žije se momentálně uklízením v jedné škole v Sydney. Dříve také pracovala v jedné exklusivní italské restauraci v Paddingtonu jako umývačka nádobí a později jako zaměstnankyně v jednom supermarketu na cash registeru. Nemá zatím naději svoje postavení vylepšit a její právnické studium jí nepomáhá v jejím úsilí pracovat ve svém oboru, i když její angličtina se zdá být velmi dobrá.

Moje nedávná rozmluva s touto inteligentní a pohlednou dívkou přinesla hezkou řádku zajímavých postřehů, snad typických pro dva či tři tisíce českých studentů a studentek, s nimiž se dnes můžete střetnout v Sydney v nejrůznějších místech tohoto rozlehlého města, kde si zcela legálně přivydělávají jako číšníci, uklízeči, prodavači a vůbec v zaměstnáních, která jsou schopni si jako cizinci opatřit. Když jedu ráno do školy, vlak jakoby voněl, nebo spíše to voní ve vlaku, prohlásila. Lidé jsou čistí a čistotní, ale školní budova je zaneřáděna papíry a odpadky. Na rozdíl od poměrů u nás, dodala. Tam jsou děti učitelé vedeny k daleko většímu pořádku. Doma bych měla asi větší bezpečí, zabezpečení, ale v Austrálii mě nyní vede situace k tomu, abych dokázala, že dovedu přežít sama, bez pomoci, abych dokázala sama přežít v cizí zemi. A přežívám velmi slušně, říká Lenka. Prostě mě to nutí nedát se, a toho si v této zemi vážím, a to se mně tu líbí.

Během minulých vánočních prázdnin si Lenka zaletěla do Brna a naskytla se jí tak možnost konfrontovat Austrálii s poměry doma. Usmála jsem se na lidi a pozdravila při vstupu do místního úřadu a lidé prý na ni zírali s neuvěřením. Prostě jsem se zachovala tak jak jsem teď zvyklá ze Sydney, ale místní lidé moje počínání nepochopili. To Lenku iritovalo. Bývalí kolegové - zjistila - nechápou, jak se mohu vracet do té australské dálky a podivovali se, že nezůstávám doma, kde bych se mohla uplatnit jako právnička. Nedovedli prostě pochopit, že se mohu spokojovat s podřadným zaměstnáním neodpovídajícím mému školení. Velice si zakládají na titulování a to v Austrálii téměř neexistuje.

Postavení ženy tady a tam? Austrálie by se mohla od naší republiky přiučit. U nás je například mateřská dovolená samozřejmostí, zde se o ni teprve teď bojuje. Jinak moc nápadných rozdílů moc není. Jídlo? Tady mě fascinuje pestrost asijské kuchyně, u nás neznámá není, ale zde je to všechno pestřejší, barvitější, ohromný výběr zeleniny a ovoce. Že se lidé oslovují „bloke“ a „mate“ mi není úplně proti mysli, je to ale podivné, než si na to člověk zvykne. Děti, žáci? V Čechách jsou vedeni mladí k větší kázní, zde se prosazuje zásada nepotlačovat osobitost, ale to se dá i přehnat. K té Lenčině chvále zdejší tolerančnosti bych dodal toto. Jak víme, povíte-li Britovi, že černá barva je bílá, nebude odporovat. Jen se zeptá - do you think so?

Volnost. Ta je tady, v Austrálii. A čeho si velmi vážím? Tolerance. Tolerovat názory jiných a nevnučovat jim svoje. To je podle Lenky velké plus Austrálie. Ptáte se, jestli tu chci zůstat? Nevím, možná, ale je to daleko. Žije ve společné domácnosti s Australanem britsko-holandského původu. Učí se česky? Kdepak, ale seznamuju ho s českou kuchyní. Na otázku, zda se jí to líbí hlavně kvůli té známosti odpovídá Lenka poněkud vyhybavě - však známe ženské, ne? Nabízí se mi tu více možností a příležitostí než doma, ale život je tu tvrdší a jedinec je odkázán sám na sebe - ale to se mi zamlouvá. Prosadit se bez známosti.

Závěrem jsem chtěl vědět, jak tedy Lenka vidí život zde v té dálce od domova. Zde jsem přečkala už skoro tři roky na vlastní pěst, končí v zamyšlení. Moje možnosti tu vedou dál než ve vlastní zemi. Doma bych možná byla daleko opečovávanější - to slovo použila ona - ale Austrálie mě nutí ukázat a dokázat, co ve mně je... Znáte také nějakou další Lenku ?

Bořek Šindler

K výstavě obrazů Pavla Bucka

V prostorách sydneyjského Sokola byla v říjnu uspořádána posmrtná výstava mistra Pavla Bucka, jehož úmrtí jsme zaznamenali v minulém čísle Věstníku. Pavel Bucek odešel do zahraničí těsně před sovětskou invazí Československa a zpočátku se věnoval svému malířskému umění. Po dvouletém pobytu v Německu se s rodinou přistěhoval do Austrálie. V Sydney byl přizván k několika výstavám a jeho obrazy lze najít v Praze v Klubu Národního divadla, v Avantgardním divadle E. F. Buriána, ve Svazu čs. spisovatelů a v privátních kolekcích v Bayreuthu, Chicagu a ve Vídni. Jeho surrealistický a mysticky zaměřený umělecký směr, který byl zavrhován komunistickým režimem v jeho bývalém domově, nebyl nikterak vřídne přijat ani australskou veřejností, která se v 60-tých letech k umění teprve probouzela. Nepochopen, odmlčel se na delší dobu a až ke konci života se vrátil ke svému talentu. K malování si vybíral i dřevo a kámen. Škálu jeho tvořivosti mohl ocenit každý, kdo výstavu navštívil. A organizátorům se v Sydney podařilo alespoň částečně vyjádřit dík poctivému umělci a člověku za jeho životní vizi. A.J.

Šlápějemi dějin a významných výročí v listopadu a prosinci. (XYZ)

Před 550-ti lety, 23. listopadu, byl korunován na českého krále Ladislav Pohrobek.

Před 430-ti lety, 22. prosince 1573, byla dekretem císaře Maxmiliána II. založena universita v Olomouci.

Před 190-ti lety, 29. prosince 1813, se narodil Karel Sabina, spisovatel, publicista, libretista a politik, obviněný z konfidentství s rakouskou tajnou policií.

Před 240-ti lety, 4. listopadu 1763, se narodil Karel Václav Ignác Thám, národní buditel, básník a překladatel a obrozenecký filosof, autor Obrany jazyka českého.

Před 140-ti lety, 9. prosince 1863 bylo zahájeno cvičení v nove budově Sokola pražského a 18. prosince 1863, se narodil František Ferdinand d'Este, následník trůnu z habsbursko-lotrinské dynastie a rakouský arcivévoda. Roku 1900 se oženil s českou šlechticnou, hraběnkou Žofií Chotkovou. Učinil tak přes výhrady císaře pro kterého titul hraběnky nebyl dosti urozený a který ji nakonec povýšil na kněžnu a sňatek povolil, s tím, že děti z tohoto manželství ztratily nástupnické právo na trůn. Z Haškova Švejka všichni známe jeho konec, když dobrý voják Švejk prohlásil: „Tak nám zabili Ferdinanda“. To se stalo v Bosně, v Sarajevu, kde se stal obětí atentátu v roce 1914.

Před 130-ti lety, 20. prosince 1873, byl zahájen provoz na železnici z Lince do Českých Budějovic

Před 120-ti lety, 18. listopadu 1883, bylo druhou premiérou Smetanovy opery Libuše znovuotevřeno pražské Národní divadlo, obnovené po požáru. První pražské divadlo založil roku 1724 František Antonín hrabě Sporck, podporovatel krásných umění, Na Poříčí, kde se hrály italské opery. Po jeho smrti v roce 1738 však divadlo zaniklo. První stálé divadlo pak Praha dostává až roku 1783. Jeho budovatelem byl František Antonín hrabě Nostic. Hrály se zde opery i činohry, ale jen německy. Teprve v lednu 1785 bylo první představení provedené v českém jazyce, Stephanieho hra „Odběhlec z lásky synovské“, kterou přeložil Václav Thám. Velkou zásluhou Nosticova divadla a jeho tvůrců zůstává seznámení Pražanů s Mozartem a Amadea Mozarta „s jeho Pražany“. Zde se také konala světová premiéra jeho opery „Don Giovanni“. Po smrti Františka Antonina roku 1794, jeho syn Bedřich hrabě Špork divadlo prodal českým stavům. V lidu ale rostla touha mít vlastní Národní divadlo, kam by mohl kromě vzdělaných stavů přijít i prostý člověk. Smělá vidina stánku českého umění začínala nabývat určité podoby. Sbor vedený Františkem Palackým, rytířem Neuburkem, Kinským a dalšími významnými osobnostmi začal organizovat sbírky. V roce 1862 vzniklo Prozatímní divadlo, ve kterém se hrálo až do otevření Národního divadla. Sběrka pokračovala pomalu, ale jistě. K domácím sbírkám přibýly i dary krajanů z Vídně a Ameriky. Šestnáctého května 1866 byly položeny první základní kameny.. Provizorně bylo divadlo otevřeno již v červnu 1881 na počest sňatku královice Rudolfa s belgickou princeznou Štěpánkou. Hrál se dvanáct dní a poprvé zde zazněla Smetanova Libuše. Oficiální otevření mělo být 11. 9. 1881. Nebylo, přišel tragický 12. srpen, den osudného požáru. Český národ neklesl na mysl. S ohromným úsilím začal znovu. A tak osmnáctého listopadu 1883 bylo Národní divadlo slavně otevřeno.

Před 110-ti lety, 16. listopadu 1893, byla založena pražská Sparta. Své první fotbalové utkání sehrála v místě, kde dnes stojí letenský zámeček. Na současném místě hraje od roku 1917. Největší rozkvět Sparty nastal v roce 1968. tehdy se na stadion nacpalo 35.000 diváků, většinou stojících. Dnešní podoba stadionu Sparty je z roku 1994. A o měsíc později 16. prosince 1893, vyšlo první číslo „Lidových novin“. Jen tak na ukázkou dnešním čtenářům jak se tenkrát psalo: *„Neskonalá láska k vlasti a úplná oddanost k národu zůstaňtež i nadále při nás! Šlechetné vášně a slepá víro v krásnější budoucnost českého lidu vyplňujtež naše srdce!“*

Před 80-ti lety, 4. listopadu 1923, se narodil loutkář Matěj Kopecký, který působil téměř 30 let v Hradci Králové v divadle Drak. Byl jedním z potomků slavné loutkářské rodiny Kopeckých, jejichž počátky sahají až do 18-tého století.

Před 70-ti lety, 10. listopadu 1933 se narodil starosta ČOS, bratr ing. Miloslav Pleskač.

OBRÁZKY ZE STARÉ ČESKÉ SYDNEY

PRÍPAD HONZY WAGNERA

Bořek Šindler

Sedím takhle jednou ve vlaku a čekám ve vagóně na Standu. Nebyl to ale vlak a ani to nebyl vagón. Jeden velký hotel ve středu města, kde jsme se se Stanislavem v pátek scházivali na oběd zařídil jednu svou jídelnu jako jídelní vagón, byla tam rychlá obsluha v podobě několika čiperných Filipínek a my se Standou jsme v tom vlaku rádi jezdili. Hotel Wentworth býval tehdy koncem šedesátých a počátkem sedmdesátých let minulého století ve floru a Stanislav tenkrát ještě pracoval pro jednu velkou japonskou firmu jako nákupčí vlny.

A jak tam tak sedím a čekám, najednou se přihrne Standa Kučera v doprovodu chlapíka středního věku, pomenšihho a s pomněnkově modrýma očima a to že prý je Honza Wagner. Oba zasedli a Honza si hned poručil whisky a hned ji také do sebe vchrstnul. A hned si poručil druhou a rozvinul se živý rozhovor. V češtině. V češtině? Nu čeština to byla, ale taková nějak zaškobrtnaná a neupravená a bylo vidět a slyšet, že Honza všechno překládá z angličtiny, i když jednotlivá slova dovedl vyslovit bez nejmenšího akcentu. Co ale dovedl převýborně - a to se ukázalo až asi po třetí whisky - bylo několik českých popěveků. Popěveků - a to tomu dávám nádech slušnosti. Ty popěvky mohly být předvedeny v té nejopzlejší pražské putyce. Člověk světem prošlý a na ledacos zvyklý snese dost, ale co předváděl Honzík Wagner přesáhlo tu nejmezovatější mez, to mi věřte.

A jak k němu Standa přišel? Jak tak nakupuje tu vlnu a tuží se, dal se do řeči s jiným nákupčím a z toho se vyklubal Honza. Když Honza zjistil, že Standa hovoří také česky, byl prý u vytržení a hned se dali do řeči. Do řeči. Honza už z češtiny dávno vyšel, ale Stanislav mu dal nový impuls a od té chvíle se pak už Honza Standy nepustil a jen česky a jen česky a hned chtěl vědět všechny novinky.

Ono to bylo tak. Jako šestnáctiletý chlapec utekl Honza z rodných Horažďovic přes šumavské kopečky a německá stráž ho předala Američanům. Tak to bylo po únoru 48 zvykem. Američané ho poslali do lágru pro mladistvé, a tam prý bylo mladinkým Čížkům hej. Američané je nechali jezdit po lágru v džípu a to se chlapcům líbilo. Ale tak či tak, najednou se v lágru objevili náhončí cizinecké legie z Francie. Asi tři hoši včetně mladého Honzika se dali zlákat, ale z lágru se museli vytrátit potichu. Francouzi je odvezli do Marseilles a tam je dopravili do známé pevnosti, odkud měli po kratším výcviku přeplout do Alžíru. Teď se ale hochům rozsvítilo a že utečou. Ona cizinecká legie a její boje ve Vietnamu a v Africe nebyl žádný špás. Utekli, z pevnosti se dostali do kraje a skočili na nákladní vlak mířící na sever. Po několika dnech dobrodružného přeskokování z vlaku na vlak překročili francouzsko-německou hranici, celí vyhladovělí. Na polích prý vyhrabávali červenou řípu a brambory a po dalších svízelných konečně stáli před „svým“ americkým lágrem v Německu, plni strachu co s nimi bude dál, když předtím z lágru utekli.

Leč Američané se zachovali kavalířsky. Hochy vzali bez velkých průtahů zpět pod svá křídla a zase je nechali jezdit v džípech, jakoby se nic nebylo stalo. Teď už jsem ztratil počet dalších Honzových whisek - pil-li někdo jako duha, byl to Honza, a to už jste jistě poznali i vy - ale nyní došlo na Austrálii. Američané nechtěli chlapce trápit dlouho v lágru a vyexpedovali je k australskému konsulovi a pak hned na loď a hajdy do Austrálie. Honzika zavál osud do Melbourne a odtud do hlubokého vnitrozemí státu Victoria, kde začal na jedné obrovité farmě spravovat a stavět protikráličí ploty. S mladým farmářem vycházel dobře, ale široko daleko žádný Čížek. Honzík zprvu lámal a posléze i začal mrskat angličtinu, byl denně na zdravém byt

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

V říjnu promítlo Ponrepo v sokolovně na podnět Jany Reichové film Kristiny Vlachové „VĚŽ SMRTI“. Je to otřesný dokument o životě politických vězňů odsouzených za komunistické éry k práci v jáchymovských uranových dolech, kteří byli denně vystavováni uranovému prachu když byli nuceni kladivy rozbíjet uranový materiál určený k transportu do Sovětského Svazu. Film také uvádí průběh a výsledky soudních přelíčení se strážemi tehdy v táborech jáchymovských dolů fungovavšími. Zejména otřesný byl průběh soudního procesu v devadesátých letech se strážcem, který střelil do zad prchajícího vězně a potom, když vězeň již ležel zraněn na zemi ještě jednou mu zblízka prostřelil lebku. Jako zázrakem se onen vězeň uzdravil a byl pak svědkem v soudním procesu. Výsledek ? Čin pachatele/vězeňského strážce byl podle soudního výroku PROMLČEN. Tento neuvěřitelný výsledek stíhání zločinného pachatele ukazuje na naprostou nedostatečnost českého soudního systému, který zločincům umožňuje „zahrát to do autu“ a ujít spravedlivému potrestání. Kristina Vlachová zároveň poukazuje na naprosté nepochopení pojmu promlčení. Že český právní systém vůbec dovoluje obranu s poukazem na promlčení zločinů za komunismu spáchaných je sice mezinárodní ostudou. Nicméně takové a podobné nehoráznosti jsou zřejmě trpěny a zločinci tak unikají tomu, čemu civilizovaná společnost právního státu - jímž Česká republika zřejmě není - říká spravedlnost. Takže zločinci zůstávají sice například bratří Mašinovi, nikoli však koncentrační bachaři.

Zároveň s Věží smrti byl proveden i filmový záznam o sokolském trpiteli Aloisu Hlavatém. V době nafilmovaného interview dosáhl Hlavatý již vysokého stáří - narodil se v Miletíně roku 1906 - a během svého pohnutého života zažil nejedno příkoří. Stal se sokolem, ilegálně, již za první světové války. V ilegalitě pracoval i za druhé světové války a za komunistického režimu si vytrpěl dlouhá léta na Pankráci, na Borech, na Mírově a ve slovenské věznicí v Ilavě. Rehabilitován byl až v roce 1990 a zemřel těsně před dosažením pětadevadesátky. Jeho poutavé vyprávění o četných strastech je dalším důkazem, že bojovat za dobrou věc na české půdě bývá nejen nebezpečné, ale je i nevděčnou činností. Spíše se u nás zřejmě vyplácí dát se k vlkům a s vlky výti...

V říjnu si také v Sydney přišla na své česká hudba. V koncertní síni Opery totiž dirigoval Sir Charles Mackerras dvě česká hudební veledíla, Janáčkovu Glagolskou Mši a Dvořákovu devátou symfonii, Novosvětskou. Symfonie Z Nového světa je prováděna v Sydney poměrně často, ale Glagolská mše je zde dilem téměř neznámým, přestože hudební Sydney, na rozdíl od hudební Prahy, Janáčka miluje. Není samozřejmě náhodou, že Charles Mackerras zvolil českou hudbu při svém zájezdu do rodné Sydney, respektive do města rodiny Mackerrasovy, protože on sám se narodil ve Spojených Státech. Mackerras je totiž žákem Václava Talicha, v Praze dnes vystupuje každou chvíli a po světě po celý svůj život - dnes je mu 78 - propagoval českou hudbu, zejména Janáčka a Dvořáka. Mluví také poměrně dobře česky a jednou byl také hostem ve zdejším českém radiu. K tomu všemu přišel tak, že po válce, když Talich nesměl dirigovat a soukromě vyučoval v Berouně, stal se Charles Mackerras jeho vděčným žákem a dojížděl za Talichem z Prahy do Berouna. Lásky k české hudbě a k Praze Mackerrase nikdy neopustila. Protože je Sir Charles Mackerras jedním z nejproslulejších současných dirigentů této planety působícím hlavně v Británii, má nám být jeho pražská návaznost vyznamenáním. Mackerras, syn velmi úspěšné sydneyjské rodiny, ovšem na druhé straně Praze a Berounu vděčí

za hudební výchování, kterého se mu mohlo dostat právě jen tam. Takže - kdyby byli Němci nedonutili Talicha podepsat prohlášení Ligy proti bolševismu, nebyl by se asi Mackerras stal Talichovým žákem v Berouně. Tedy i takto Češi ještě dnes nacházejí prospěch v dávných činech našich zvláštních přátel a přítelíčků v Berlíně a v Moskvě.

Český generální konsul v Sydney pan ing. Jaroslav Doleček uspořádal ve své reprezentační residenci recepci na počest návštěvy paní Livie Klausové, choti presidenta republiky Václava Klause. Tato elegantní a inteligentní dáma není zde v Sydney úplnou cizinkou a navštívila ji již několikrát - její sestra bydlí permanentně v Melbournu a v Sydney žije i její strýc bratr Hanuš Federer. V živé debatě s pozvanými hosty a zástupci české komunity presidentova choť znovu dokázala, že dovede reprezentovat republiku nejen jako manželka Václava Klause nýbrž i jako samostatná a vzdělaná žena zvyklá pohybovat se v mezinárodním prostředí i mezi krajany usedlými mimo republiku. Večer proběhl k uspokojení všech přítomných, kteří se zájmem vyslechli její zábavné vyprávění.

Významnému českému chemikovi Ottovi Wichterlemu postaví Praha 6 pomník. Stát má od příštího roku na Petřinách před Ústavem makromolekulární chemie, v němž Wichterle řadu let pracoval. Na podobu památníku vypíše radnice architektonickou soutěž. Otto Wichterle (1913 - 1998) byl průkopníkem české chemie polymeru. Během 2. světové války vynalezl technologický postup na výrobu punčoch z prvního českého umělého vlákna - silonu. Světový význam má jeho vynález hydrogelu, který umožnil výrobu kontaktních čoček. Postup výroby čoček, které v současnosti užívají miliony lidí na celém světě, vyvinul Wichterle za pomoci své ženy v garáži na vlastnoručně zhotoveném zařízení z dětské stavebnice Merkur.

Sama královna, sama královna ceduličku psala... Dovídáme se, že sydneyjské veřejnosti dobře známé Aničce Kadavé, později Middletonové, a jejímu choti se dostalo zvláštního vyznamenání. Její manžel byl totiž královnou povýšen na Sira Johna Middletona a Anička se tak stala Lady Middleton. K pasování na rytíře došlo v Buckingham Palace a byla mu přítomna i další Češka a Aniččina přítelkyně z mládí Blanka Boyce, dříve Blanka Navrátilová rozená Stoneová.

24. října zahrála pianistka Šárka Budinská na návštěvě z Čech recital z děl mistrů Haydna, Chopina a Janáčka v The Joan Sutherland Performing Arts Centre vděčným divákům z Penrithu a okolí.

Český šok – co se v Čechách líbí a nelíbí vědci z Francie: Čechy jsou země, kde se příjemně žije. Je cítit, že je tu klid. Klid, který jsem nikde nezažil. Je tu zvláštní vztah k násilí. Proti jiným zemím je ho tu hrozně málo. Můj první šok byl, že jsem se na začátku nemohl vůbec s nikým seznámit. Lidí se mě báli nebo já nevím. Pak jsem se skamarádil se Slováky, následně s Moravany, a nakonec náhodou s jedním Čechem. No, a pak jsem asi chytil ten styl, protože teď, když sedím v hospodě, můžu se bavit s kýmkoli bez problému. Asi je to otázka stylu, který tu vládne v mezilidských vztazích. Znam spoustu cizinců, kteří tu jsou už třeba deset, let, a ještě nebyli

u Čecha doma. Zdá se mi, že v normálním každodenním životě mají ženy docela slabou pozici ve vztahu muž - žena. Málokdo z Čechů je džentlmen. Ženy jsou zlaté, všechno to akceptují. Mám pocit, že Češi jsou docela "mačisti". Snad ještě něco k vaší kuchyni. Skoro všichni moji francouzští kamarádi, když přijedou, tak si myslí, že knedlíky jsou chleba. Jedí je proto rukama, nabírají si s nimi omáčku tak jako doma. Všichni na ně pak koukají. Je to celkem zábavné.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Jarka a Charlie Jagerovi se vracejí domů do Čech. Přejeme jim hodně štěstí a aby se jim tam dobře dařilo. Charlieho zpěv s doprovodem kytary nám bude chybět, budeme na oba rádi vzpomínat.

Martě a Vaškovi Novákovým přejeme hezkou dovolenou v nádherném Queenstownu v Kiwilandu a našemu hospodáři Jendovi Jelínkovi pěkné prožití dovolené v Čechách!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Ze Sydney odchází také náš oblíbený mistr řemesla kuchařského Honza Sedlák, který se rozhodl odstěhovat do teplejších krajín, do Queenslandské Noosy. Přejeme mu tam hodně zdaru, i když bychom ho raději viděli tady, jak připravuje do zlatova vypečené kachničky. A tak nás v Sokole bude méně a budeme potřebovat ochotné pomocníky na Mikuláše a na Silvestra.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Českým fotbalistům se podařilo vyhrát svoji skupinu na mistrovství Evropy 2004. V posledním utkání porazili Rakousko ve Vídni 3:2, tu třetí branku vsítili v 92. minutě. Teď se utkají ti co byli druzí. Tím se k vítězům z deseti skupin přidá dalších pět a spolu s hostiteli mistrovství - Portugalskem bude v šampionátu bojovat 16 týmů. Českým reprezentantům přejeme, aby se jim dařilo lépe, než tady u nás v Austrálii na Olympijských hrách.

A ještě máme jednu velmi zajímavou novinku z české kopané. V polovině října v ligovém utkání České Budějovice prohrály s Libercem 1:2. Toto utkání se stalo historickou událostí, protože rozhodčím byla Dáša Damková, 28-mi letá učitelka angličtiny, která jako první žena vůbec, pískala ligové utkání v České republice. Její účast, prý zřejmě přispěla ke zjemnění mravů fotbalových fanoušků, kteří se prý chovali jako gentlemani.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Známa zpěvačka Sylvia Virágová a její přátelé pořádají Gala vánoční koncert v sobotu 7. prosince od 5 hodin odpoledne v prebytariánském kostele v 7 Campbell St. Balmain. Na programu jsou koledy a vybrané skladby Bacha, Mozarta, Pucciniho, Čajkovského a jiných. Vstupenky po \$25 je možno objednat na čísle 9415 4532, mobil 0403 113 145 nebo e-mail: sylvialex@mail2me.com.au.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Česká Canberra oslavila počátkem listopadu národní svátek recepcí uspořádanou velvyslancem ing. Josefem Sládkem v budově Nejvyššího soudu, které se kromě zástupců diplomatického sboru zúčastnili i krajané z různých částí Austrálie. Zároveň byla v budově soudu uspořádána výstava fotografií objektů v České republice požívajících ochrany UNESCO. Tím byly dovršeny oslavy národního svátku a pětadesátého výročí založení republiky.

Lovec perel Bojar

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Vstoupit do té Evropské Unie? Cožpak o to vstoupení, ale jak to bude s naší korunou? Česká koruna bude samozřejmě obětována na oltář. Čeho? Na oltář eura či evra? Komu a čemu tedy že bude obětována? Evru, euru, řekněme že evru. A kolik korun že bude za jedno evro nebo kolik ever za korunu? Ever, rozhodně asi ever. No zkuste říci eur. Kolik eur? Evro, evra, evru, evro, evro!, o evru, s evrem. V jednotném čísle by to jakž takž ještě šlo. Evra, ever, evrům, evra, evra!, o evrech, s evry. Nu, při troše dobré vůle to nějak půjde, ale že by si Češi nevymyslili nic čestějšího? Jako třeba evřík, evráček, evříko, everýn, evrátko, everýnek nebo jen evko či éčko? Nechme se ale překvapit, jak bude tato malá záhada Čechy konečně vyřešena. Jedna věc je jistá - ojro v úvahu nepřichází vůbec. Nebo že by juro? Kolik mám v kapse jur nebo ojer? Vyloučeno. Evráčků, evříek, evříků, éček? Jak podotknuto, dejme se překvapit. Jedno je ovšem již dnes jisté - krása české řeči to evro rozhodně nepřidá.

V té Evropské Unii bude tedy velká tlačenice národů i jazyků. Vedle jednoduchouké angličtiny precizně vybroušená francouzština, těžkopádná němčina, melodická italština, starobylá litevština. Jednoduchouká angličtina? Ovšemže jednoduchouká, ale snad právě proto přijatelná kde komu a používaná dnes kdekým. Pokud je účelem lidské řeči co nejrychlejší komunikace mezi mluvčími, angličtina samozřejmě vede a povede. Co do přesnosti by jistě měla přednost francouzština a asi také němčina, ale to jen proto, že čeština je řečí celkem ostatním neznámou. Kdyby ji Evropané znali, určitě by musela na body jasně zvítězit, protože je těžko nalézt řeč přesnější. A věřili byste, že se naší řečí dá vyjádřit leccos mnohem kratčeji než tou slavnou angličtinou?

Zcela namátkou jsem zalistoval v nové knize Michala Viewegha, moderního českého spisovatele. Nejenže ho neměla - not only did she not have him. Tři slova proti sedmi. Co si dáte? What will you have? Pocítila potřebu mě hájit - she suddenly felt the need to defend me - čtyři proti osmi. Nemyslím - I don't believe. Tos udělal naschvál, že jo? You did that on purpose, didn't you? A tak dále. Přeložte jeden odstavec z angličtiny do češtiny a zjistíte, že ten český odstavec bude kratší. Právětak při překladu z němčiny do češtiny.

Ještě k tomu Vieweghovi - tak jako i jiní moderní spisovatelé, užívá zásadně tvary říct, péct, téct, svléct a říci, péci, téci, svléci dnes už patří jen do češtiny úřední a oznamovací. Máme toho litovat, že k těmto změnám za posledních padesát či sedmdesát let došlo? Anebo jiná maličkost. Stále ještě zpíváme možná že jo, možná že ne, ale moderní čeština už praví možná jo, možná ne. Možná pojedu do Portugalska, možná se nevrátím. Není tomu tak dlouho kdy se muselo říkat a psát možná, že se nevrátím, anebo nevrátím se možná.

Naše řeč se vyvíjí, ale nedovedu si představit, že by ten vývoj dovedl překročit určité hranice. Navždy nám asi zůstanou tři, čtyři švestky ale pět, dvacet, sto švestek. Mimochodem, za nic na světě neslovanskému cizinci nevysvětlíte, proč čtyři švestky, ale jen a jen švestek pět. Samé švestky, ale málo švestek. Zkuste říci/říct seber si svejch pět švestky a táhni. To by nedovedlo přenést přes rty ani pětileté děcko, to máme jaksi vbudováno do svých českých zobáků navěky. Kolik dny že má týden?

Bořek Šindler

Počátky přistěhovalectví Čechů do Austrálie – Jan Lhotský.

Nejznámější osadník z první poloviny devatenáctého století byl Jan Lhotský. Jeho etnický původ bývá často chybně vysvětlován, stejně jako je chybně psáno jeho jméno. Lhotský se narodil ve Lvově, tehdy v Rakousko-Uhersku. Dnes je Lvov na Ukrajině. Oba jeho rodiče byli Češi. Jeho otec byl soudním úředníkem v Rakouské justici. Lhotského rodiče se v roce 1814 odstěhovali do Prahy, kde Jan studoval dva roky na fakultě medicíny na Pražské universitě. Pak pokračoval ve studiu ve Vídni a v Jeně v Sasku, kde dostal doktorát věd a medicíny. Za svoji politickou činnost v Čechách se Lhotský ocitl na černé listině rakouské policie.

Byl rozčarován podmínkami života v Evropě a rozhodl se odejet do Brazílie a později pokračoval v cestování a v roce 1832 dorazil do Austrálie. Lhotský byl vzdělaný muž a zřejmě očekával, že dostane oficiální jmenování ve státní správě. To se bohužel nestalo, ale přesto Lhotský hledal další příležitosti k uplatnění v mnoha různých oborech. Nejprve založil „cottage museum“ na Elizabeth Street v Sydney a v dubnu 1833 inzeroval přednášky o zoologii v „Long Room“ v Hart's building na Pitt Street. V inzerátu napsal: „...access to this place shall answer as much as possible the scruples even of the more timid sex, as the opportunities offered to this part of the society, to obtain scientific knowledge, may be rather scarce on this side of the world“.

V roce 1833 guvernér Bourke pomohl založit Institut mechaniky v Sydney, pro výuku dospělých v předmětech, které nebyly na rozvrhu v církevních školách. Negramotnost byla tehdy běžnou věcí. Lhotský byl jeden z prvních, kdo přednášeli pro členy a později věnoval své spisky do knihovny Institutu. Vlivní členové Institutu byli Sir Thomas Mitchell, generální zeměměřič a Reverend Ralph Mansfield, editor, který publikoval některé články Lhotského. V květnu 1833 si Lhotský zajel do Newcastleu a Lake Macquarie. V srpnu a říjnu toho roku vedl rubriku o historii přírody časopisu New South Wales Magazine a otiskl svůj článek „Australský živočichopis“.

Všechno se mu musilo zdát zvláštní po zkušenostech z Evropy a Brazílie, ale Lhotský se ihned vrhl do australského života. Věřil, že přírodovědec se má zabývat humanitními vědami a politikou a velmi brzy ukazoval vlastenecké nadšení jako kolonista ve své nové zemi. Stal se tak jedním z prvních přistěhovalců, který se radoval z života v Austrálii na rozdíl od mnohých návštěvníků a osadníků, kterým se stýskalo po domově a kteří považovali buš, ptáky, barvy a počasí za cizí a nesnesitelné.

Lhotský začal sbírat minerály, vzorky rostlin, hmyzu, zvířat a zkamenělin. Do roku 1834 shromáždil vynikající sbírku zahrnující 8000 exemplářů. Na počátku roku 1834 zorganizoval výpravu do Australských Alp. Výsledkem jeho expedice bylo ohromné množství přírodovědeckých a dalších vědeckých informací. Popis jeho zkušeností byl publikován v roce 1835 v jeho práci nazvané Cesta ze Sydney do Australských Alp, podniknutá v lednu, únoru a březnu 1834, která je výčtem zeměpisných a přírodních vztahů krajiny, kterou jsem procházel, jejich domorodců, spolu se všeobecnými informacemi týkajícími se kolonie Nového Jižního Walesu.

Jeho zápisky zaznamenané v průběhu cesty mají nesmírnou hodnotu, byl nadšeným a přesným pozorovatelem. Vedle minerálů a rostlin nasbíral v průběhu cesty kolem 3000 druhů hmyzu a přes sto ptáků a čtyřnožců.

Lhotský cestoval přes tzv. Vápencové pláně a tábořil v kraji, kde je dnes hlavní město Austrálie – Canberra. Zde se setkal s příslušníky domorodého kmene Pajong, který asi třicet let po Lhotského návštěvě úplně zmizel. Setkal se také s dalším kmenem, známým pod jménem Menero, od něhož se naučil a zapsal slovníček o 160 slovech. V roce 1839 uveřejnil v Journal of the Geographical Society v Londýně „Remarks on a short vocabulary of the natives of Van Diemen's Land and Menero Downs“.

Když Lhotský tábořil se skupinou Aboridžinů zapsal píseň, kterou uveřejnil v roce 1834 jako:

Píseň žen kmene Menero z kraje pod Australskými Alpami. Upravena byla s pomocí několika muzikálních džentlmenů pro zpěv a piano-forte a nejpokorněji zapsána jako první ukázka australské hudby pro její Veličenstvo Adelaidu, královnu Velké Britanie a Hanoveru.

Hudební historik W.A. Orchard považuje Lhotského záznam za první hudební skladbu publikovanou v Austrálii. Cowell, jiný historik s Orchardem nesouhlasí, ale připouští, že to může být první publikace aboridžinské hudby v Austrálii.

Píseň začíná v dialektu Menero: „Kongi kawel go yuere“ a podle Lhotského překladu do angličtiny:

Unprotected race of people,
Unprotected we are,
And our children shrink so quickly,
Unprotected we are.

Žurnalistika byla další stránkou Lhotského entusiasmu. V průběhu svého pobytu v Austrálii se Lhotský věnoval celé řadě publikačních činností, ale ani jedna z nich nebyla finančně úspěšná. Jeho první pokus byla „Australian Minerva“, časopis zaměřený na morální, vědecká a politická témata, který vyšel jen několikrát. Podobný osud postihl jeho nový měsíčník, The New South Wales Magazine, který měl pouze tři čísla. Také se zajímal o politické dění a ve své stati: Illustrations of the present state and future prospects of the colony of New South Wales, popsal využití pozemkové daně a další kroky v koloniální expanzi.

Snad nejpozoruhodnější ze všech podniků Lhotského byl plán založit akciovou společnost pro průzkum cenných minerálů. Tento projekt, stejně jako mnoho dalších jeho pokusů, skončil nezdarem. Avšak z vědeckého hlediska je to předmět velkého významu. Nikdy před tím nebyl průzkum minerálů v Austrálii plánován na základě geologického rozboru.

Dalším jeho plánem byly druhé Karlovy Vary v Novém Jižním Walesu, pojmenované podle slavných minerálních lázní v Čechách, Lhotský objevil zdroj minerálních vod a věřil, že pramen se může stát druhým Carlsbad, velkým lázeňským resortem a zdrojem bohatství kolonie.

Z knihy Dr. M. Cíglera: The Czechs in Australia přeložil J.Z.

V příštím čísle Věstníku budete moci sledovat další osudy Dr. Jana Lhotského po jeho odjezdu do Tasmanie, kterou on ještě nazýval Van Diemen's Land.

VANDROVÁNÍ EXULANTOVO KRAJI ČESKÝMI

Tak nazval svoje vyprávění v zářijovém čísle časopisu „Nový polygon“ pan Luděk Frýbort, který popisuje své cestování stylem blízkým českým srdcím. Vypráví, jak se mu konečně uskutečnil jeho smělý cestovatelský plán: vydat se zase jednou někam pěšky.

V posledních osmi letech jsem dovedl najít kompromis mezi ideou vandrování a možnostmi rodinné pokladny: jel jsem na kole. Naložil jsem stan, vaříč, konzervy, náklad jako pro velblouda, ale vyšlo to levně; a projel jsem tak Švédsko, Irsko, Anglii, Finsko, celý Balt od Estonska až po Polsko, i houf jiných pěkných končin. I pro

letošek jsem měl naplánovaný takový výlet, ale ouha; začalo mě dloubat v levém kolenu při každém sešlápnutí pedálu.

„Jo pane“, povídá mi pan doktor, „však už vám je taky sedmdesát. Máte opotřebovaný meniskus, dá se to operovat, ale to víte...“

V pěší chůzi ale zatím koleno dává pokoj, nenadešel tedy čas pro máchovské putování? A kam se vydat, cožpak takhle po Čechách? Že jsem si na ně pro samé cizí kraje nevzpomněl! Znáám je sice dost dobře, ale nějaké mezery mi zůstaly, ostatně je tomu už třicet let, co jsem jí s rancem na zádech naposledy táhl. Jak se změnila od té doby? Poznává mě ještě? Jak mě přivítá?

Drobně přšelo, když jsem v Libuni vystupoval z vláčku jičíňáčku. Znáám sice Český ráj, krajinu mého dětství, líp než příslovečné vlastní boty, ale na dlouhý, lesnatý hřeben severně od jičínské silnice, práh Podkrkonoší, jsem se vždy jen díval odněkud z Valdštejna. Tím tedy začnu: Tábor, Bradlec, Kumburk. První z mezer v mé osobní mapě, již si teď na stará kolena mohu doplnit. Cesta z Libuně stoupá mírně k severu, přestalo mžit, z mraků se došlo slunce, prudké, pálivé. Mimořádné tropy letošního června, nic nedbající na svatého Medarda, se po krátkém přerušení daly znovu do díla. Stoupání je stále strmější a můj sedmdesátiletý krevní oběh se táže – nepřehnal jsi to, hochu? Nu, snad mě neklepne pepka zrovna dnes. Na nějaké vedro bych ostatně měl být zvyklý, však jsem poznal i všelijaké kouty kolem rovníku a také se nezbláznil. Spíš mě začíná zaměstnávat otázka... kdepak dneska složím hlavu? Ale co, zatím jsem si nikdy takovou starost nedělal a pokaždé se někde vyspal, proč ne dnes.

Na vrchu jménem Tábor má podle mapy být turistická chata s celoročním provozem: mohl bych nalézt nocleh třeba tam. I když je do večera ještě brzy; ale aspoň se najíst. Nebo aspoň spláchnout pivem poutnickou žízeň. Stoupání dosáhlo vrcholu, jdu chvíli lesem, chvíli po kraji lučin a něco mě znepokojuje. Cesta je to opravdu krásná, výhledy do podkrkonošské krajiny kouzelné, kam se hrabe Toskánsko, ale jdu už takhle dvě hodiny a ještě jsem nepotkal živou duši. Kde jsi, ó Mácho? Kde jste čeští vandrovníci, turisté, nebo aspoň vy kluci trempové, jimiž se dřív v takových místech hemžovalo? Nic. Jen koloušek se krčí v trávě u cesty a bázlívě heká. Jistě je někde poblíž srna, ale netroufá si zakročit. No neboj se mrně, nejsem lidový myslivec, jenom chci projít kolem.

Hlavní přednost českého vandrování před jinými světa kraji se ukázala hned, skvělá síť turistického značení provede poutníka jako za ruku. Ne že by jinde značených stezek nebylo, ale nikde to není ono. U nás v Němcích má například každý turistický spolek svůj vlastní systém: jeden přibíjí na stromy plechová kolečka, druhý čtverečky, třetí motýlky nebo žabičky, ale motýlkové i žabičky končí na hranici zájmového území, načež není nic, až zase v sousedním okrese druhý spolek, značící své stezky úplně jinak a bez návaznosti. České značení tvoří síť, po níž můžeš přejít bez přerušení krásnými krajinami od Aše k Jablunkovu naprosto spolehlivě, jen málokde je třeba se zastavit a hledat, kudy vede cesta dál. Staletá zkušenost Klubu českých turistů vydala plod dokonalosti, již není v světě rovno. Co mi ale vrtá hlavou... pro koho se značkaři ještě namáhají? Kdo využívá té skvělé sítě? Teprve když se dostanu na půl kilometru od nějakého parkoviště, potkám rodinku s pejskem, mladou dvojici, školní výlet. Jinak je samota až strašidelná, kdybych měl takové sklony, mohl bych se bát.

Na vrchu Tábor by turistická chata v principu byla, jak by řeklo rádio Jerevan, ale celoročně otevřená není, ba není otevřená vůbec. Už začínám tušit, že nastanou problémy. Naštěstí jsem si v Libuni koupil čtyři housky, takže hladem nezahynu, ale pil bych. Ve vesnici pod kopcem je hospoda, hrnu se k ní, ale zase nic: otvírá se až v pátek večer. Kde jsou ty časy, kdy bývalo v každé české vsi po třech, po čtyřech hospodách a v každé bylo živo... jenže jaké živo, když v podhorské dědině stálého obyvatelstva skoro není, jen měšťáci jezdí na víkend do svých chalup, těm stačí

otevřít v pátek. Ale koukejme, tady v té chaloupce se něco pohnulo; zaklepu, a za nějakou chvíli se dveře zdráhavě pootevřou. Stará paní vyhlédne šterbinou a ucukne, jakoby spatřila vraha, ale ne, babičko, nepřišel jsem vás vyloupit, jen bych prosil natočit do láhve trochu vody. Chci říci, že ještě jsou hodní lidé v království českém, ale mají strach. Neviditelný a už zřejmě navyklý strach všechno prostupuje, mříže, důmyslné zámky, poplašná zařízení, hlídací psi, varovné nápisy a ještě to nestačí, ještě se lidé uzavírají za svými stěnami a objeví-li se neznámý příchozí, čekají od něho to nejhorší. Odkdy to tak je? Znával jsem český venkov jinak, družnější, veselejší. Dnes... ještě pořád jsou Čechy krásné, zemský ráj to na pohled, ale pěkně zlodějský ráj. Už skoro neznám v exilu nikoho, kdo by ve své rodné zemi nepřišel o auto, a to máme všichni svou zkušenost a víme, nač je třeba si dávat pozor. Nezkušený cizinec... žádný div, že turistická návštěvnost v Česku klesá, čemuž se noviny nestačí divit.

No, boty z nohou mi snad nikdo neukradne. Ale smutné je to, smutné a nepříjemné, takhle v jednom kuse žít ve strachu, i když, jak se zdá, to už všichni pokládají za nezbytnou životní okolnost. Svěho času jsem uvažoval, nemám-li se na stará kolena vrátit na rodnou půdu, jistě bych tam vyšel se svým důchodem levněji, ale jaksi mě ty chtiče přešly. Na nákladech bych asi ušetřil, ale představa života v neustálých starostech mě pokaždé ze sentimentálních úvah vyléčí. Zamkl jsem pořádně? Nevlezou zloději půdou? Neměl bych si koupit silnější zámek, instalovat poplašné zařízení, pořídit si vlčáka... co najdu doma až se vrátím z dovolené? Kdepak. Jak rád se pokaždé vracím tam, kde stačí otočit klíčem.

Kolem páté odpoledne je pořád ještě horko jako v peci, vylezu na hrad Kumburk a jen tak, že dechu popadám. Pomalu je čas se rozhodnout. Obrázek máchovské hospody s pokojíkem v podkroví mi z mysli mizí definitivně, v žádné osadě, kudy jsem prošel, není ani stopa po něčem takovém. Do Lomnice nad Popelkou by nebylo daleko, ale městečko je to malé, co když tam nenajdu nocleh? Automobilistovi je hej, může šlápnout na plyn a jet jinam, i na kole bych, jakkoli unaven, ještě deset nebo dvacet kilometrů ujel, ale v mé situaci by zlověstné slůvko „bohužel“ znamenalo katastrofu. Nemaloval jsem si vandrování po Čechách moc růžově, a nebudu jej někde muset z holé nutnosti nechat? Ale cesta jde zvolna svahem dolů, ještě řádka osad, a tam někde v údolí je Nová Paka. Něco tam bohdá najdu.

A našel jsem, sláva, i když to dalo nějaké běhání. Nejdřív se dobývám do pensionu, co se na mě usmíval z informační tabule před městem, vypadá pěkně a moderně, ale nic, je nedobytný jak křížácký hrad. Nejsou asi doma, informuje mě soused. Inu děkuju, sám to vidím. Je večer, léto, turisté by se měli scházet, ale pan majitel asi nestojí o výdělek. I později jsem občas zjistil, že podnikání je v Čechách rozuměno poněkud jinak, než jsem zvyklý: vydělat peníze, ale aby to nebylo příliš nepohodlné. Podnik nový, soukromý, ale jako by jim ještě bloudil duch socialismu – ať se zákazník, otrava jeden, přizpůsobí nárokům personálu. Mám přece právo mít taky večer volno. Mám právo jít v sobotu na fotbal a v neděli na ryby. Hospody v rušném prostředí, mající za oknem oznámení – zavírací den sobota a neděle. Jiné hospody mající otevřeno, když je zrovna nálada. Naštěstí je v Pace na rynku hotel, dům měšťanský, pamatující slavnější časy, socialismem připozchátral a posmutněl, ale je tu a pokojík taky. Jsem tak zmožený, že se sotva osprchuju a zalezu do postele. Za chvíli vstanu, umiňuji si malátně, a půjdu na večeři. Ale když se probudím, je čiročirá tma a nikde človička, ještě že jsem měl dneska ty čtyři housky.

Pokračování v příštím čísle.

Fill in all these forms, now say it in Gaelic

A revolutionary writer challenged Australia's bizarre immigration test.

David Jones reports

Prime Minister Lyons

Egon Erwin Kisch on crutches

In our first half century as a nation, a dictation test, ruthlessly applied by authorities, was the key to determining which foreign nationals were allowed to enter Australia. Migrants were made to write passages of dictation in languages they were least likely to understand. This literacy hurdle was central to the Immigration Restriction Act, almost the first piece of legislation passed by the new Commonwealth Parliament in 1901. The dictation test operated as an immigration control tool for 57 years.

In a typical case, a Chinese national, regarded as being of questionable "moral reputation", was refused entry in 1908, but, fearing that he might understand English, the department of external affairs ordered that he be given the test in Spanish or Italian.

And as Czech-born journalist, Egon Erwin Kisch, discovered in 1934, the test could also be used to keep out foreigners considered by authorities to be a threat to the national interest. Kisch's strong communist sympathies made him politically unacceptable to Prime Minister Joseph Lyons and his United Australia Party administration.

In seeking to enter Australia to speak at anti-war and anti-fascist rallies, Kisch also posed a threat to the dictation test. Kisch was fluent: in at least seven European languages and could hold his own in as many as 11.

Finding a dictation passage in a language that he couldn't master had officials stumped until someone suggested the use of a tongue that few in the world understood - Scots Gaelic. The choice would prove to be too clever by half.

Even the highly intelligent Kisch was no match for Gaelic and, as expected, duly failed the test. However- the government's victory quickly turned sour as a powerful coalition of the Left, unions and pacifists rallied in support of Kisch.

The self-inflicted damage cut even deeper when the High Court ruled that the government's use of such an obscure language was unlawful. Under the Immigration Restriction Act, the dictation test had to be given in a European language, and, according to Justice Herbert Vere (Doe) Evatt. Gaelic failed that test.

While Evatt's judgment outraged Scots born Australians for reasons unrelated to the Kisch case, his judgment was a green light for Kisch's local political activities.

The government was cast as the enemy of free speech rather than the champion of the national interest holding the line against the spread of international communism. Boosted by the High Court victory and the government's unintended pre-publicity, Kisch seized with gusto the opportunity to speak at rallies attended by thousands.

With his leg in plaster, after breaking it on tour, and waving crutches above his head, Kisch was as good as any at stirring the passions of the masses.

Kisch toured mines in the Hunter Valley and talked to prisoners at Parramatta jail.

Kisch was born in Prague in 1885, the son of Jewish parents, Hermann Kisch, a cloth merchant, and his wife Ernestine. As a revolutionary writer and journalist. Kisch spent a number of years in pre World War II Germany.

When he visited Australia, few were in a better position to warn of the looming menace of the Nazis. A year earlier, Kisch had been arrested in Berlin following the Nazis' burning of the Reichstag and had fled to Paris after his release a fortnight later.

Each day Kisch was in Australia brought fresh embarrassment for the government, which was soon looking for a way to end the fiasco. The affair was already undermining the political prospects of Lyons' recently appointed Attorney General, Robert Gordon Menzies.

Even though the original decision to exclude Kisch was made by the Minister for the Interior, Country Party MP Thomas Paterson, Menzies had the task of daily defending the government's shaky position. Politically astute, Menzies knew that the problem would only go away if Kisch left Australia. Menzies negotiated a compromise in which the government agreed to drop any further legal proceedings against Kisch and to pay his costs. Kisch agreed and set sail on a ship bound for Marseille.

In Europe, he continued his campaign but knowing he was a Nazi target fled to Mexico. He returned to Prague at the end of the war and, in 1948, died there of a heart attack.

The infamous dictation test that had almost prevented him from landing in Australia outlived Kisch by a further 10 years until it was eventually abolished in 1958.

Daily Telegraph 28/10/2003

GLOBAL WARMING

Humanity may not be to blame for global warming after all

Last month, the European Environment Agency revealed that the EU was lagging, quite significantly, in achieving its targets for reducing emissions of greenhouse gases under the Kyoto Protocol, because of a particularly cold winter, which required consumers to use more energy.

Based on a sense of dread, Europeans have been led to believe that drastic measures such as Kyoto are necessary to prevent the risk of negative outcomes from a changing climate. Unfortunately, it is more likely that resources are being misallocated to a problem, which is not vetted in scientific facts.

Warming trend

Thermometers across the world have recorded a globally averaged surface-warming trend of approximately 0.6C during the 20th century, although much of that trend occurred early in the century, before the major increase in human-caused emissions.

A drawback of the globally averaged surface temperature record obtained from thermometers is its brevity - the record begins in the mid-19th century.

The climate change debate has been fuelled by the misconception that the 19th century is "normal" and that the late 20th century warming trend (about 0.1C per decade) is unusually strong. However, the earth's climate changes naturally, and this is the backdrop against which the influence of human beings must be judged.

The UK has one of the longest running instrumental measurements of temperature: the Central England Temperature Record, which started in 1659 and encompasses roughly the area of London, Bristol and Preston. That shows a gradual and natural warming trend of 0.8C over the past 300 years, 200 years before the increase in greenhouse gases.

To go back further, teams of researchers have mined ecological reservoirs that hold information on past climate change. These include glaciers, tree growth, coral growth, sea floor sediment, boreholes, ice sheet cores, insects, pollen, stalactites and stalagmites, as well as documentary records. Nearly all yield historical information on local climate.

A recent review of more than 240 scientific articles using this proxy data by a team from Harvard University shows that the climate in most locations was not extreme or unusual during the 20th century. The warmest, or most extreme, climate occurred in the Medieval Warm Period, between the 9th and 14th centuries.

H.H. Lamb, the founder of the climatic research unit at East Anglia University, studied how climate influenced human affairs. He found that during the 12th and 13th centuries, England's climate was warm enough to support more than 50 vineyards, signifying that May frosts were rare. More than ten vineyards flourished for more than 100 years. About 1150 AD, William of Malmesbury noted in *De Pontificibus*: "No county in England has so many or so good vineyards as this Gloucester."

But this was short-lived. A cooling period known as the Little Ice Age began by 1300, and it persisted in some regions until 1900. Western Europe experienced more frequent acute winters, early frosts and more climate variability from year to year.

Little Ice Age

The Little Ice Age intensified from about 1550 to 1700. All seasons experienced low temperatures on average, accompanied by high variability from year to year.

Extreme storms occurred in the North Sea and central Europe, with the 1690s being perhaps the most severe decade. During 1693-1700, Scotland suffered its worst famine when crops failed for seven out of eight years.

By the 19th century, the Little Ice Age had largely abated. To some extent, early 20th century warmth can be seen as a natural recovery from the harsh cold of previous centuries, and the 20th century is neither extreme nor unusual compared to the last 1,000 years.

Little firm knowledge exists to explain the broad climate extremes of the last millennium, making forecasts of future climate highly uncertain.

The scientific data from the past millennium suggest a context for the debate about climate change-namely, that a trend of human-induced warming does not exist.

Politicians and interest groups are keen to scare the public into believing that they are the cause of a warming climate, and that costly policies are necessary to mitigate the risks. The debate needs scientific facts - not psychological instincts - to inform its course of action.

Dr Sallie Baliunas is an astrophysicist at the Harvard-Smithsonian Centre for Astrophysics

Kniha, která si zaslouží Vaši pozornost

ČESKÁ A SLOVENSKÁ OTÁZKA V SOUDOBÉM SVĚTĚ

Druhé, doplněné a upravené vydání. Vydalo nakladatelství KONVOJ, spol. s r. o., Brno 2003. 400 stran. Cena od 150 Kč.

Objednávky za nejnižší cenu 150 Kč vyřizuje předseda „Výboru 85. výročí“, prof. dr. B. Blížkovský, Milénova 12, 638 00 Brno, tel. +420-548 52 82 95, e-mail j aro@phil. muni. cz.

Objednávky od knihkupců a institucí a dalších zájemců, včetně zahraničních, vyřizuje: Konvoj, spol. s r. o., RNDr. Tomáš Hála, PhDr., jednatel společnosti, Berkova 22, 612 00 Brno, tel./fax/zázn. +420 549 2402 33. Objednávky je též možné zasílat po Internetu na adresu www.konvoj.cz.

MASSAGE

RICHARD KENDE PONÚKÁ SWEDISH,
REMEDIAL,
SPORT, SHIATSU AND RELAXATION MASSAGE
V POHODLÍ VAŠHO DOMU ALEBO V NAŠOM
SALÓNE.

UNIKNITE ZO SVOJHO PRACOVNÉHO
KOLOBEHU A DOPRAJTE SI ČAS SAMI NA SEBA.
VAŠA SPOKOJNOSŤ JE ZARUČENA !

Call Richard for an appointment mobile 0414 41 20 81,
phone {02} 9686 8772.

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2004 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2004! Šek nebo Money Order prosím vystavte na Sokol Sydney. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

M. Moravec, PO Box 19, CROYDON PARK, NSW 2133. Telefon 9744 1805.

Příspěvky 2004	\$ 25.00
Příspěvky 2003 (pokud nezaplacené)	\$ ..... (\$ 20.00)
Dar na Věstník	\$ .....
Dar na údržbu Národního domu ..	\$ .....
Celkem	\$ .....

FOUR SEASONS PHOTOGRAPHY

COMPLETE WEDDING COVERAGE
CORPORATE FUNCTIONS

0419 880085
02 9449 3586

BEDA

Zveme Vás na nezapomenutelnou dovolenou

MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je osm km. od Townsville v severním Queenslandu. Má rozlohu 52 km² a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 24 restaurací, 4 turistické rezorty, golfové a tenisové kurty, plachetnice, procházky panenskou přírodou. Je zde zábava pro dospělé i děti.

BEACHSIDE PALMS HOLIDAY UNITS

Jednoložnicový byt-3 osoby-\$ 450 za týden
Dvouložnicový byt-5-7 osob-\$ 550 za týden
Byty jsou kompletně vybavené a mají výhled na pláž a moře. V palmové zahradě je vytápěný bazén. Veškeré informace Vám ochotně podá majitel **Frank Baychek (Bejček)** 7 Wilberforce Ave. ROSE BAY, N.S.W. 2029
Tel. (02) 9371 9164
e-mail baychek@bigpond.net.au
Web site: [http:// www.magnetic-island- qld.com](http://www.magnetic-island-qld.com)
Bydlíte-li v Queenslandu volejte nás

Freecall 1800 994 43

VESTNIK

Sokol Sydney Ltd

If undelivered return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

Print Post Approved

PP 2397332/00003

Jiri Grantorad Libri prohibiti

Senovazne nam 2

110 00 PRAHA 1.

CZECH REPUBLIC